

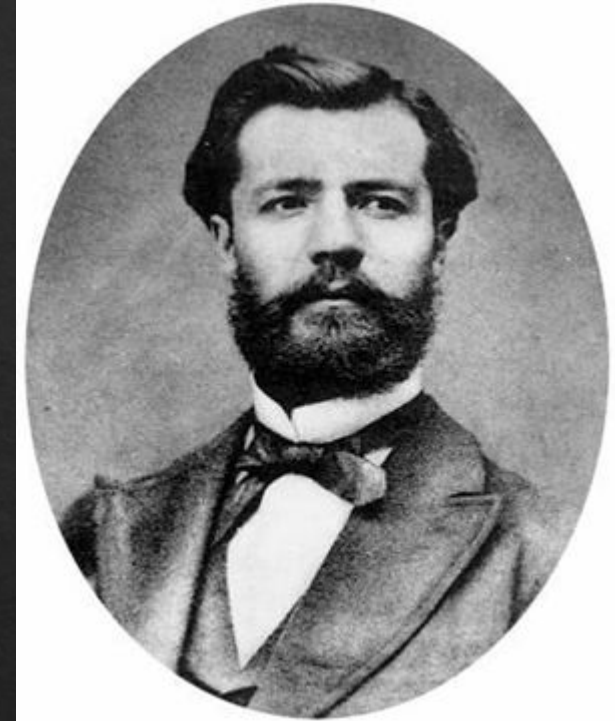

«Андрі Файоль, як видатний управлінець»

Андрі Файоль(1841-1925) – французький гірничий інженер, теоретик і практик менеджменту, засновник адміністративної (класичної) школи управління.

Розробка проблем наукового управління, Що розгорнулася на початку ХХ століття і зосередила свою увагу на діяльності та спеціалізації керівника, зіткнулася з необхідністю аналізу побудови і створення принципів функціонування організації в цілому. Відповіддю на цю потребу практики стали роботи Анрі Файоля, який запропонував ряд організаційних принципів, необхідних для ефективного управління компанією.

Анрі Файоль майже все своє свідоме життя пропрацював у французькій компанії з переробки вугілля і залізної руди, спочатку на посаді інженера, а потім в головному управлінні.

Успіх керованої ним компанії Файоль пов'язував з послідовним і систематичним застосуванням в управлінні ряду простих, але важливих принципів. Файоль вперше запропонував розглядати власне управлінську діяльність як самостійний об'єкт дослідження. Він виділив п'ять основних елементів, з яких, на його думку, складаються функції адміністрації:

- ❖ Прогнозування,
- ❖ Планування,
- ❖ Організація,
- ❖ Координування,
- ❖ Контроль.

У Файоля адміністрування утворює лише одну з шести функцій управління і за ступенем важливості стоїть після п'яти інших видів діяльності:

- ❖ Технічної,
- ❖ Комерційної,
- ❖ Фінансової,
- ❖ Страхової,
- ❖ Облікової.

Файоль першим відмовився від погляду на управління як "винятковий привілей" вищого керівництва. Він стверджував, що адміністративні функції існують на будь-якому рівні організації та їх виконують в певній мірі навіть робочі. Тому чим вище рівень організаційної ієрархії, тим вище адміністративна відповідальність, і навпаки. Функції - обов'язкові елементи управлінського процесу. Випадання одного з таких елементів веде до порушення всієї технології управління. Тоді як принципи втілюють суб'єктивний досвід керівника, тому можуть замінятися і доповнюватися.

Файоль досяг популярності завдяки своїм ідеям, які, однак, були прийняті надто пізно. Лише в 1916 було опубліковано працю Файоля "Основні риси промислової адміністрації - передбачення, організація, распорядительство, координування, контроль". Ця праця - основний внесок Файоля в науку про управління.

Саме Анрі Файоль поєднав ідеї функціональної адміністрації Тейлора і старий принцип єдиноначальності, в результаті чого отримав нову схему управління, яка і лягла потім в основу сучасної теорії організації. Файоля називають батьком сучасної теорії менеджменту за те, що він був першим, хто піднявся над рівнем заводського цеху, узагальнив принципи і мистецтво управління адміністрації в цілому. На думку американських істориків менеджменту, Файоль є най-більш помітною фігурою в науці управління першої половини ХХ ст. З його ім'ям головним чином пов'язане виникнення класичної (адміністративної) школи.

Фредерік Тейлор

Подібно американцеві Ф. Тейлору, А. Файоль був за соціальним станом і менеджером по інтересам і особистим якостям. Подібно Г. Емерсона, Файоль являв собою особистість неординарну, творчу, з різноманітними інтересами і широкою ерудицією. Його, як і Емерсона, більше притягували філософські і загальнонаукові аспекти менеджменту, осмислення його історичної та соціальної ролі в розвитку сучасного суспільства, загальні принципи організації та управління персоналом.

Анрі Файоль (1841-1925) був за освітою гірським інженером. Будучи французом за походженням, він все життя пропрацював у французькому гірничо-металургійному синдикат компанії «Комамбо», спочатку на посаді інженера, а потім - в головному управлінні. З 1886 по 1918 роки він був керуючим директором синдикату. У момент його призначення на пост генерального управляючого компанія перебувала на межі банкрутства. До моменту виходу Файоля у відставку (1918) концерн перетворився в одне з найбільших, ефективно працюючих підприємств, що сприяло обороноздатності Франції під час першої світової війни.

Перебуваючи у відставці, Файоль створив і очолив Центр адміністративних досліджень, який займався виконанням замовлень по проведенню досліджень в різних сферах економічної діяльності (Тютюнова промисловість, поштово-телеграфне відомство). Файоль був нагороджений орденом Почесного легіону і іншими державними нагородами, мав високі наукові звання.

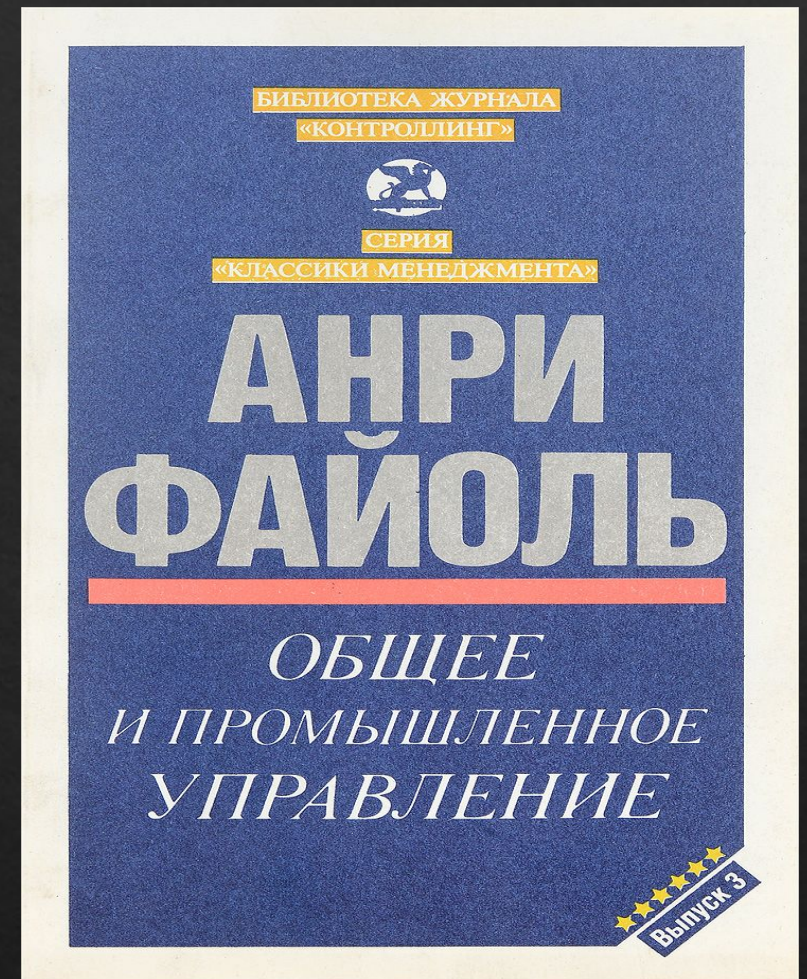
Емерсон Гаррінгтон

Файоль вважається родоначальником класичної школи. У своїх дослідженнях він виходив не з американського, а з європейського, зокрема французького, досвіду організації та управління виробництвом. Головну увагу він приділяв безпосередньо самому процесу управління, який він розглядав як функцію адміністрування, призначену для надання допомоги адміністративному персоналу в досягненні цілей організації.

Основною працею Файоля є його робота «Загальне і промислове управління», написана в 1916 р і перевидана в СРСР (1923) з передмовою А. К. Гастєва. У даній книзі він узагальнив управлінський досвід і створив логічно струнку систематичну теорію менеджменту.

В основі концепції Файоля лежало положення про те, що у всякому підприємстві є два організми: матеріальний і соціальний. Перший включає саму працю, кошти праці та предмети праці в їх сукупності, під другим він мав на увазі відносини людей в процесі праці. Ці відносини і стали предметом досліджень Файоля, тобто він свідомо обмежив область своїх досліджень.

Файоль намагався обґрунтувати необхідність і можливість створення особливої науки управління людьми як частини загального вчення про управління підприємством.

Файоль надмірно вживає термін «адміністрування» замість «менеджмент». Справа не тільки в тому, що «менеджмент» - специфічно американський термін, а слово «адміністрування» звичніше французам. Хоча і в цьому міститься певна частка істини. Менеджмент породжений розвиненою ринковою економікою, він виник в сфері приватного підприємництва, а не державного, або некомерційного управління. Його поява в ХХ столітті символізувало послаблення ролі держави в регулюванні економіки.

Навпаки, для більш відсталою в той період Франції, країни, де тривалий час були сильні адміністративні інститути феодалізму, де капіталістична економіка виплеканий самою державою, управління неминуче носило інший відтінок. Термін «адміністрація» в європейські мови прийшов з латини, якою розмовляли древні римляни, що славилися жорсткою централізацією управління. Тому він означає діяльність державних органів, які здійснюють функції управління. Термін «адміністрація» відноситься до верхньої частини управлінської ієрархії, керівному персоналу установи. У ньому мало від бізнесу і комерції, зате багато від бюрократії і командування.

Інша причина полягає в тому, що адміністративна діяльність становила у Файоля тільки частина управління. Саме по собі управління було значно ширшим сферою. Управляти, стверджував Файоль, значить вести підприємство до його мети, витягуючи можливості з усіх наявних у розпорядженні ресурсів. Але вести до мети - значить, маневрувати на ринку збуту продукції, стежити за кон'юктурою і рекламою, нарощувати технічні потужності і контролювати оборот капіталів.

Адміністрування, за Файолю, включає шість основних груп операцій управлінської діяльності:

† технічна і технологічна (виробництво, виготовлення, переробка);

† комерційна (закупівля, продаж, обмін);

† фінансова (залучення капіталів і ефективне управління ними);

† охоронна (охорона власності і фізичних осіб);

† облікова (інвентаризація, балансові відомості, витрати виробництва, статистика);

† адміністративна (передбачення, організація, распорядительство, координування і контроль)

Керівництво перерахованими операціями Файоль називав загальним управлінням. Однак далеко не всі шість груп операцій стали предметом його пильного вивчення. Основну увагу він приділив адміністративним операціям, зміст яких полягає в умінні управляти персоналом. «Органом і інструментом адміністративної функції служить лише освіта соціального порядку. У той час як інші функції оперують матеріалами і машинами, адміністративна функція впливає на персонал ».

Технічні, комерційні, фінансові та інші операції цікавлять Файоля тільки тому, що вони є об'єктом впливу адміністративної функції. Самостійно він їх не розглядає.

В значній мірі успіх управління залежить, по Файолю, від досвіду керівника, його здібностей і таланту. Файоль вважав, що процес управління не піддається суворій регламентації. Разом з тим процес управління повинен ґрунтуватися на певних принципах і правилах.

Висновок.

Анрі Файоль був ключовою фігурою в історії менеджменту. Унікальний характер його робіт важко переоцінити. Файоль вперше піддав серйозному науковому аналізу не роботу інших, а свої власні обов'язки та зони відповідальності. Він розглянув свої адміністраторські обов'язки з неупередженістю настільки ж цінною, як і рідкісною.

Файоль розвинув думку Тейлора про те, що менеджмент і адміністрування повинні вивчатися з наукових позицій. Він показав, що вдосконалення управління не зводиться до підвищення продуктивності праці або до планування діяльності підлеглих організаційних одиниць, - воно повинно стати предметом більш пильного розгляду та практичного адміністративного освоєння людьми, що стоять на чолі організації.

Концепція Файоля залишила помітний слід у розвитку менеджменту, і не тільки європейського. Розроблена ним теорія адміністрування, функції управління і деякі принципи поведінки досі активно застосовуються в практичній діяльності.